

ABONNEMENT:

Pour un an 350 Piastres
Edition spéciale. 500 ptrs.

ADRESSE:

«İctihad» Constantinople

Téléph. St. 865

XXIV ème ANNÉE

1 Juillet 1929 No. 276

TÜRKÇE VE FRANSTZCA

İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ, SANAÎ,

SIHHÎ MECMU'A

Aboneman: Seneliği [24
nüsha]Türkiye için 2bu-
çuk, haric için 3 buçuk,
Âlâ kâğıdı 5 liradır.

İdarehanesi:

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi te'sisi:

1904 — Genève

Yirmi dördüncü sene

No.276—1 Temmuz 1929

OKUYUCULARIMA

İctihad, da'ima, samimî ve idé'al sahib-
leri için serbest bir kürsü olmak istemiştir.
«İctihad»ın müdir fikirleriyle tearuz etme-
yen her fikr buradan yüreklere in'ikas
etmek hürriyetine malikdir. Bu hürriyetle
beraber İctihadın neşrine devam etmeyi
Nahit Sırrı ve arkadaşları Vasfi Mahir,
Yaşar Nabi, Ken'an Hulusi beylere tevdi
ediyorum.

Ben de bu gençlerle çalışmakda de-
vam edeceğim, fakat isin en büyük kıs-
mını onlar der'uhde edecekler, ictihadın
edebi seciyyesi büyüyecek görünüyor.
Gençler tarafından ihmal edilmesi muh-
temel olan felsefi, ictima'i, iktisadi, sihi
cihetleri kendim için mahfuz sahifelerde
ikmal edeceğim.

Güzellik, kuvvet, sihhat, doğruluk,
eyilik, umumî nur, umumî sa'adet, 'umu-
mî huzur, hududsuz mahabbet idealleri,
bunlar her zaman olduğu gibi bize bu gün
ve yarın da kol ve kanad olacak.

SULLEY PRUD'HOMME,

«L'heure de l'idéal, la seule fortune»
demişti. Bana:

Yüregimde, ey kudusî mahabbet, ellerinin
Açtığı yaralardan kan değil nağme akar.

dedirten de bu idéal sa'eti olmuştur.
Biz nusgu «idéalisme» olan bir ağacız.
Çiçek açmak, meyva vermek, kuvvet ol-
mak, kut olmak bizim fitrî deynimiz
ve dinimizdir, bazen üzerimize kaya par-
çaları yağdırılırsa ağlamayız,

ما صافد لانیم بکس کینه نداریم ،

خلقت بما دشمن وما باهمه یاریم ؛

ما شاخ درختیم بر از میوه توحید

کر رهگذری سنک زند عار نیاریم .

deriz ve inlemiyerek susmayı biliriz.

Dr. ABDULLAH CEVDET

ALEMİ UHRADAN BİR SADA:

Merhum Süleyman Nazif beyden Şa'iri
Âzam Abdülhak Hâmid beye varid olan
ikinci mektubun suretidir: [*]

Üstadı Azimuşşanım efendim,

Tamam iki buçuk senelik bir fasıla-
dan sonra ikinci arizeme cüreyabi mü-
başeret olurken efendimize karşı irtikâp
etmiş olduğum bir günahi gayri iradinin
afv ve mağferetini niyaz ve tazarru' ede-
ceğim.

Gufranınıza muhtac olan günahım
sizin dehanızla peyveste olduğunuz ebedi-
yete benim, irtihal suretile, kavuşmaktaki
nabehengâm isti'calımdır. Mademk ma'ne-
viyetinizin lâ yemut olduğuna kani' oldu-
ğum kadar maddiyetinizin bir asra mem-
dud bnlundnğuna mutmaindim, daha bir
rubu' asır kadar dünya denen o diyarı
tarumarın kirudarına tahammül etmeli ve
ma'hud babı âli kaldırımlarındaki şekaveti
edebiyeyi tedmir ve imhada devam eyle-
meli idim. Dünyada hiç bir hikmeti ika-
metim kalmamış olsa bile tek fakat her
şeyden yüksek bir vazifim vardı: dehanı-
zın şahikalarına tırmanmak isteyen esafili
tahriri tepelemek!..

Hayatda iken cenabı İsa ile muha-
bereye teşebbüsün mematda bana bahş
etdiği bi misal mazhariyet sayesinde ilk
arizemi erikei dehanızın payı iclaline isal

[*] Birinci mektub 16 kânunu evvel 1927 tarihli dir
ve sureti «Resimli gazete» nin (178) numaralı nüshası-
nda münderecdir.

edebilmişdim. Bu mektubumda aynı mu'cize İsadın nasibe yab olarak huzuruna şitab ediyor.

Dünyada ve Abdülhak Hâmid gibi bir dehayı müstesnayı insaniyeti münevvereye ihda etmiş olan İstanbul şehrinde münteşir, sürümü değerinden ve değeri sürümünden düşkün bir mecmu'anın «pütleri yıkıyoruz» serlavhası altında karaladığı turhatı yine o sayede öğrendim.

Fakat kâşki böyle müstesna bir mahariyetden müebbeden mahrum olsaydım da millet ve memlekete mensup bir şahsın bu kadar eşna' bir küfür ve küfrana cür'etinden kıyamete kadar gafil kalsaydım.

Bu elim haberle dilhun olan yalnız bendeniz değilim, burada, yani cennetde Süleyman çelebiden Namık Kemale ve Süleyman Nesibe kadar bütün aslaflı kiranınız ve «mudhikei ilâhiye» mubdi'inden «Sefiller» halikına kadar tekmiil akranı a'zamınız muzdarıb ve mütlehhif oldular. Altı bin senelik medeniyetinin ve altmış bin yıllık beşeriyetin serefrazanını toplayan cennet, o külhanilerin bildiği gülhane parkı değildir. Efendimize itale hayır, haşa - is'ad edilmek istenen o çirkin vaveylâ ile bu fûheti âbadi bi payanın âsumanları sarsıldı. Buna emin olunuz!

Veliyi ni'meti irfan efendimizin uluhiyeti aşına bir istiğna ile:

İnsan edince kendi kemalile imtizac,
Tenzili kadri ahire his etmez ihtiyac.

Suretinde düşüneceklerin ve:

Hakkın zekâyâ karşı ta'rizi şöyle dursun
Tekrizi bir musibet, tebriki bir beladır.

diyeceklerini bilirim. Filhakika Makberler, Eşberler, Fintenler gibi edebiyatı kâinatın muhelledatı değil, biz fanilerin metrukâtı için bile onlar tarafından anlaşılmak ve sevilme tasavvuru mümkün felaketlerin en büyüğü bulurdu. Bu mulahazalardan dolayı o hezeyanları sumahı tenezzüle almamak mümkündür. Fakat had naşinaslara hadlerini

bildirmek bir hak bir vazife değildir? Beudenizi aramgâhı mü'ebbedimde bi huzur eden başlıca nokta doğrusu şu oldu:

O kadar mümaneatınıza rağmen intâkı hak kabilinden olduğu için daima tekrardan kendimi alamadığım «dahi'i a'zam» vassına ta'arruzları.. Eklili diha halikın ihsanıdır, papaların geydirdiği tac değildir ki halk ve mahluk tarafından kabili istirdad olsun! Sizi Allahın ik'ad ve is'ad ettiği erikei ma'neviyetden indirmek isteyenler gûya ele kuvvetli bir delil olarak asarı Hamidin garb lisanlarında ta'am-müm etmemiş olduğunu ileri sürüyorlar.

Onlar, Avrupa, Amerika kaldırım muharrirlerinin turhatını nakl ile lisan ve edebiyatımızı telvis edecek yerde muktedir iseler o muhelledatı ecnebi lisanlara tercüme etsinler! Fakat bu kudreti irfan evvel emirde makberlere Fintlere hayran olmayı istilzam ederdi.

Zaten şark muhelledatının mi'yarını garp lisanlarındaki derecei intişarında aramak vehleten parlak, lâkin hakikatda vukuf ve zekâdan uzak bir iddi'a değildir?

[Soni var]

Müstansih:
İBRAHİM ALAEDDİN

DE «RAFALES DE PARFUMS»

Empire des mots

Au poète ami Léopoldo Diaz.

Un mot est une porte entr'ouverte où je passe
Et rentre au bon climat des rêves parfumés,
J'y goûte la blancheur de l'aurore d'aimer
Et respire un baiser dont s'enivre l'espace.

Un mot est quelquefois un ange que j'enlace
Et vois avec terreur dans mes bras se pâmer,
Je tombe alors, les poings crispés, les yeux fermés
Sur l'oubli palpitant d'une défunte grâce.

Tel mot est une étoile aurorale en mon ciel,
Tel mot me prend la main, me munit de ses ailes,
Tels mots ont le regard fascinant des gazelles,

Tel mot vole en chantant, tel mot pleure et lamente,
Tel mot évoque un deuil, une vie, une amante,
Et tels mots gardent un silence partiel.

Salut! peuple ingénu de mon chaste infini!

20 Décembre 1902 AB. DJ.